

Några visor och dansmelodier från Västergötland

upptecknade af

Samuel Landtmanson.

Hvad som här i ord och melodi meddelas, härstammar från två olika källor.

De fyra första visorna äro upptecknade efter numera aflidna fru *Emilie Ligner*, född Walberg, som vid midten af 1800-talet hört dem från allmogemun i *Särestads* pastorat i Skaraborgs län.

Alla öfriga åter äro upptecknade under resor i *Kållands* härad, som jag under somrarne 1899 och 1900 med understöd af »Styrelsen för Undersökning af Västergötlands folkmål» besökte för landsmålsforskningar. Mina meddelare voro någon gång yngre personer af allmogeklassen, och af dessa fick jag ofta visor af ett modernare tycke. Men i de flesta fall var det i undangömda små stugor inne i skogarne gamla gubbar och gummor, hvilka förmåddes att ännu en gång — kanhända ofta den sista — sjunga med darrande röst sin ungdoms visor, som alla andra redan glömt. Eller också gamla spelmän, som länge låtit fiolen hänga orörd på spiken i vrån, men nu igen förleddes att röra på fingrar, som styfnat af många dagsverken. Lätt var det sällan att få höra något; men svårigheter kunna öfvervinnas. Jag minns, hur en gång en af mina spelmän satte sig att tälja ett groft stall till sin gamla fiol, och det midt på söndagseftermiddagen och fast sonen i huset smått knotade öfver faderns »söndagsarbete».

Blott två af mina källandska meddelare vill jag nämna, de, som gifvit mig de största bidragen.

Den ene var *Andreas Ros* (Ros-Andreas) från Gillstad, en fiolspelman af gamla stammen — han var, då jag besökte honom, 77 år gammal. I sin krafts dagar hade han varit vida omkring bekant och mycket anlitad vid bröllop och andra fester. Han uppgaf sig ha kunnat bland annat ett åttiotal valser, och om han äfven nu glömt en god del af sin repertoar, syntes han ännu ha ett stort förråd dansmelodier kvar i minnet, och han förde med fart sin stråke. Honom har jag att tacka bland annat för den präktiga polskan »*Stenbocken*». Denna spelades med omstämd fiol, är enligt traditionen uppkallad efter Magnus Stenbock och skall med sina knäppningar på fiolen återge böss- och kanonskotten i slaget vid Helsingborg — ett originellt sätt att fira minnet af en historisk tilldragelse! Intressant är att jämföra polskan med en i Skåne upptecknad mycket rikare »*Stenbockens polska*» (Andersson, *Skånska melodier, musik och danser*¹), för hvilken samma idé ligger till grund. Kunde man blott följa denna idéns vandring från Skåne till Västergötland!

Den andra af mina förnämsta meddelare var bondhustrun *Lina Lustig* i Sunnersberg. Hon förmådde för sin sjuklighets skull ej mycket arbeta, men om somrarne ströfvade hon dagen lång omkring i skogen för att plocka blommor och bär, och då sjöng hon sina många visor. »Det är så skönt», sade hon, »i skogen, där fåglarne sjunga», och hon talade något om, »hur vackert sången klingar i löfängarne».

Texterna meddelas här, såsom jag hörde dem föredragas. Stundom äro de fragmentariska eller felaktiga, men några rättelser har jag ej försökt utom några smärre, som ligga i öppen dag.

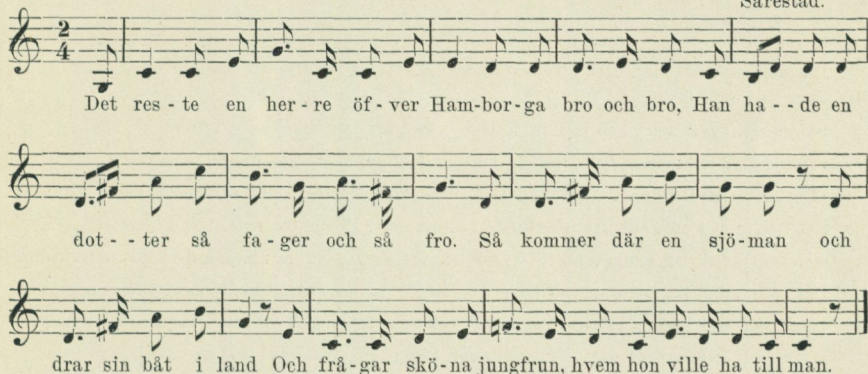
Någon vidare presentation anser jag obehöflig. Kunde visorna locka någon att ta anteckningsboken och nothäftet i fickan och använda några sommardagar till att leta efter gamla folkvisor, som ännu kunna finnas kvar i någon undangömd vrå — snart är det nog för sent — då vore en god sak vunnen.

Stockholm i febr. 1906.

¹ Svenska Landsmålen XIV:1, sid. 12 o. 14 samt XIV:2, sid. 4 o. f.

1. »Det reste en herre öfver Hamborga bro».¹

Särestad.

Det res-te en her-re öf-ver Ham-bor-ga bro och bro, Han ha--de en
dot-ter så fa-ger och så fro. Så kommer där en sjö-man och
drar sin båt i land Och frå-gar skö-na jungfrun, hvem hon ville ha till man.

»Sjömänner jag älskar, sjömänner vill jag ha och ha, Sjömänner jag älskar, till dess jag läggs i graf». »Den sjöman, som du älskar, den kan du aldrig få, I morgon vill jag låta den sjöman ihjälslå».

Bittida² om morgonen, när sjöman skulle gå och gå, Strax utanför dörren dess fader mände stå, Så drar han ut sin sabel, kör den i sjömans bröst. »Ack», suckar sköna jungfrun, »nu förlorar jag min tröst».

Och jungfrun hon lade förgift i ett glas vin och vin. »Och detta vill jag tömma allt för kärasten min.» Gud nåde den fader — — — — —

2. »Det var sent om en lördagskväll».³

Särestad.

Det var sent om en lör-dags-kväll, Jag viss-te ut-af in-gen

¹ Redaktionen har vid flere af de här återgifna texterna i noter hänvisat till en del förut tryckta arbeten, i hvilka de samma finnas upptagna; däremot har rörande melodierna ingen dylik undersökning företagits. Texten till visan nr 1 jfr Svenska Landsmålen VII: 7, Carlheim-Gyllensköld, V., Visor och melodier, nr 25, hvilken börjar »Det bodde en herre vid Hamborga bro» och består af 5 verser samt f. ö. har några olikheter med här anförda text.

² Sjunges bittida.

³ Jfr den af Eva Wigström i Folkdiktning, 2, Göteborg 1881, upptecknade visan å sid. 22.

Red. anm.

Red. anm.

Då kommer det bud ifrån kärestan min, Att jag skulle till henne bortrida. Hopp etc. Att jag skulle etc.

Så gånger jag ned i stallet mitt Och klappar den blackan på länden.

»Och hören I, mina stalldrängar små, I sadlen mig upp denna blackan.»

»Den röda gullsadelen den läggen I uppå Och betslet med silfverbeslagen.»

Sen rider jag mig de tio starka mil, Allt med de andre sofvo.

Och när som jag kommer ett stycke längre fram, Så hörde jag de klockorna ringa.

Och när som jag kommer ett stycke längre fram, Så stodo de grafvare och grofvo.

»Och hören I, mina grafvare små, För hvem gräfvnen I denna grafven?»

»Och den gräfver vi allt för en unger fager mö, Som uti jorden skall hvila.»

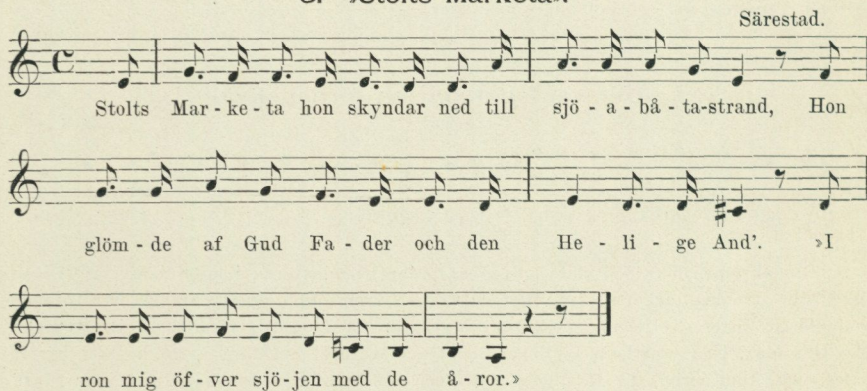
»I gräfvnen denna grafven både djuper och bred, Så två däruti kan få hvila.»

Och när som jag kommer ett stycke längre fram, Så fick jag se kärestan låg svepter.

Hennes händer va' små, hennes ögon va' blå, Hennes kinder va' rosande röda.

Jag hissna', jag bäfva', jag darrade så, Jag tänkte, att mitt hjärta skulle sönder i mig springa. Hopp etc. Jag tänkte etc.

3. »Stolts Marketa».¹

¹ Se Arwidsson, I. A., Svenska fornsånger, del 2, Stockholm 1837, nr 69 »Stolts Margaretha», af hvilken denna synes vara en mindre fullständig variant, samt Wigström, anf. arb., 2, sid. 18.

»Stolts Marketa, Stolts Marketa, du blif hos mig i natt, Det växer upp ett väder, det molnar så svart.» »I ron mig» etc.

»Ja, växa nu väder, ja, huru de vill, I afton skall jag dricka herren Källervaller till.»

Stolts Marketa hon kastar ut röda gullskrin, Och uppe flyter silkessydd armelin.

Stolts Marketa hon kastar ut barnena små, Och uppe flyter deras gullgula hår.

Herr Peder och de andre, de lade sig och sam, Och femton starka mil, det var det närmsta land.

»Herr Källervall, herr Källervall, I hållen Er godt rus, Och Eran käraste hon ligger nu på hafsens djup.»

Herr Källervall han ut på dörrarne sprang, Så spikarne lossna' och gångjärnen sang.

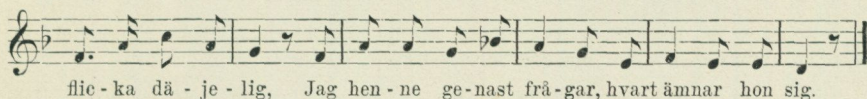
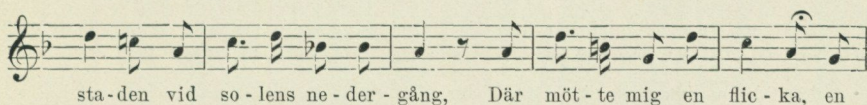
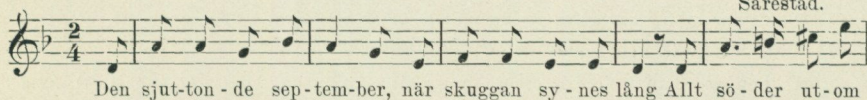
Herr Källervall han satte sig ned på en sten: »Det är väl sent att vänta den, som aldrig kommer hem».

Herr Källervall han satte sig ned på en stock: »Det är väl sent att vänta den, som aldrig kommer opp».

Herr Källervall han satte sitt svärd mot en rot; Sen körde han det uti sin egen hjärterot. »I ron mig öfver sjöjen med de åror.»

4. »Den sjuttonde september».¹

Särestad.

»Kom låt oss göra sällskap, vi ska åt marknan gå, Där kunna vi få talas vid om ting och saker små». — — — — —

»För mig att göra sällskap det går slätt inte an, Ty folket de förer det för din fästeman, Då lär han mig förbanna och säga, att jag går Emellan dig och honom, om han dig aldrig får.»

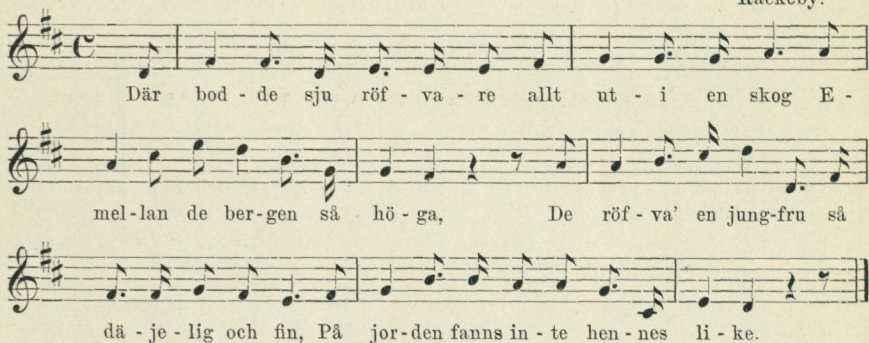
Den där på svarta hästen, den kom vi ej ihåg, Den ovälkomna gästen åt dessa nöjen log, Han sträckte ut sin lia och skar den blomman af, Och denna täcka flicka hon lades uti graf.

¹ Bondesons Visbok, Stockholm 1901—03, upptager som nr 19 samma visa churu fullständigare.

Red. ann.

5. Skön Anna.¹

Rackeby.

Sen kom där en främmande man i vårt land, Han ville den jungfrun förlofva. Sen tog han 'na med sig till konungens gård Och gjorde henne till sin förstinna.

Och när hon hade varit där i åtta runda år, Sju söner hade hon då framburit, Men när som det led intill det nionde år, Då ville han från henne sig skilja.

Och konungen han talte till skön Anna alltså, Skön Anna det mände han väl kalla: »Hvad vill du nu gifva min unga brud i dag, Om du hennes vänskap skall vinna?»

»Och henne vill jag gifva mina gamle skor, De äro alltför goda till att slita, Och så vill jag gifva henne mina söner sju, Dem jag så tungt hafver burit.»

Och konungen han talte till skön Anna alltså, Skön Anna det mände han väl kalla: »Och vill du nu gifva henne ditt röda gullskrin, Som står uti jungfruneburen?»

»Ack nej, ack nej, det kan hon ej få, Det kan jag ju visserlig ej göra, För det har jag haft, allt sen jag var barn, Allt sen jag från landet blef bortröfvad.»

Skön Anna hon talte till svärmoder sin, Skön Anna det mände hon väl kalla: »Och får jag nu gånga åt brudesalen in Och skåda sköna bruden, som skall stånda?»

»Å ja, å ja, det kan du väl få, Det kan du nu visserlig få göra, För du hafver varit en uppriktig mö, För dig sker stor heder och stor ära.»

Skön Anna hon gångar åt brudesalen in, Hennes tårar de runno så strida, Och före henne gick hennes söner sju, De va' klädda i skarlakan röda.

Sen tager hon af sig halsbandet sitt, Hon tager af sig gullringar fina, Så gifver hon det allt till den unga brud Och önskar henne lycka till att slita.

Och bruden hon tager af sig gullringar fin, Hon tager af sig gullkronan röda, Så gifver hon det till systeren sin — De voro ju systrar de båda!

»Spännen nu för både hästar och vagn Och alla de körsvenner fina Och kören mig hem till min faders gård igen Och bebåda honom stor glädje!»

¹ Jfr Arwidsson, anf. arb., del 1, nr 42; Geijer och Afzelius, Svenska folkvisor, ny uppl. af Bergström och Höijer, Stockholm 1880, I, nr 5, och Wigström, anf. arb., I, Köbenhavn 1880, nr 28.

Red. ann.

6. »Riddaren han rider genom rosendelund».¹

Rackeby.

Rid - da - ren han ri - der ge - nom ro - sen - de lund Sin kä - ra - stes
bo - ning att nå, Där fick han se ut - i sam - ma stund Själfva
skogsfrun fram - fö - re sig stå.

Den storstolta skogsfrun i ömhet och makt, Mot riddaren hon frågar så här:
»Hvi ränner din fåle så snällt?» — — —

»Jag ärnar min allra käraste uppnå, Och i Ljungby jag sadlar i kväll.» »Kom
riddare, kom riddare, sträck handen till mig, Jag ger dig båd' krona och land.»

7. »En visa nu jag sjunga vell».

Rackeby.

En vi - sa nu jag sjunga vell, Mitt hjär - ta brin - ner som en ell, När
jag där - om vill ta - la I mi - na lef - nads - da - gar.

En piga utur hus mänd' gå, Hon frisk om morgonen uppstår Att följa med sin
fader, Hon var förnöjd och glader.

När hon på vägen litet kom, Förtäljde hon sin fader om, Hvad hon om natten
drömde, Hon det ock aldrig glömde.

»Mig tycktes, som tre hvita män Kom svingande af himmelen, Med sina hvita
vingar De sig i luften svingar.»

»De samme kommo ock till mig, De sade: Gud välsigne dig, Som vunnit har Guds
nåde, Hans namn välsignadt vare!»

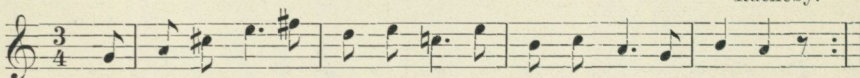
Sen blef nu där ett grufveligt skrall, Där kom ett träd, till jorden fall, Slog pigan
ner till döda, Det blef stor sorg och möda.

¹ Variant till den kända visan »Ljungby horn».

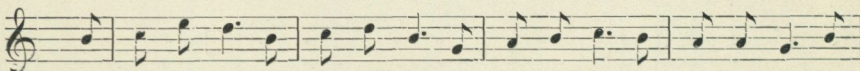
Red. anm.

8. Flickan, som trampade på brödet.¹

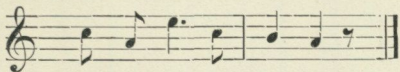
Rackeby.

Med sor-ge-tårn jag sjunga vill Om ett för-fär-ligt un-der.
I, som det hör,märk no-ga till Och minns det al-la stun-der.

I Sib-ba by i På-ne strand, I Pom-ma-ren det vä-na land, Där

den-na sa-ken hän-de.

En fattig bonde bodde där, Som barnen hade många. Som gjorde honom stort besvär, Om bröd han nödgas gånga. Men äldsta dottern af sin far Samt mor och syskon afsked tar, Hon ger sig ut att tjäna.

Den samma kände icke sig, Sen hon sig själf fick råda, Men brusa' oförsiktig I kropps- och själavåda, Ty hvad förtjänst hon kunde få, Till prakt och ståt det skulle gå Allt till högfärdig lefnad.

Husbonden sade: »Piga kär, Låt sådant högmod falla, Betänk man hvad för folk du är; Hvad bör man dig väl kalla? Har du till öfvers af din lön, Så ge din far, det är min bön, Han tigger ju sin föda».

Hon svarar: »Jag är ung och skön, Men granna kläder felar, Hvad vill förslå min lilla lön, Om jag med far min delar? Som andra prydder måst' jag gå, Ej heller tar jag nåt ifrå' Och sådant därom sköter».

En tid därefter hände sig, Att gamle fadren dödde. Och modren, som så fattig var, På käpp och krycka stödde, Bad dottern, som var tämmeli' rik, Till grafven hjälpa fadrens lik, Som Gud det själf befallde.

Till fadder pigan bjuden blef, Hon sig ock därtill prydde, Gaf Gud och dygden skiljobref, Men högmödsandan lydde. Dess fru gaf henne tvenne bröd Att ge sin mor, som led stor nöd Och sådan hjälp behöfde.

När hon ett stycke hade gått Och harmsen brödet brutit,² — — — — Ej vill hon smutsig blifva; Ty lägger hon de bröden så, På dem hon kunde torrskodd gå, Men hämden resan stäckte.

Dess fötter fastna genast kvar, När hon på bröden träder, På benen hon förgäfves drar, Hon bannas och hon häder, Men som en stor och jordfast sten, Orörlig står dock hennes ben, I marken synes fästad.

¹ Visan finnes utgifven såsom skillingstryck med titel Wisa, som börjas sålunda: »Med sorgse ton jag sjunga vill» etc., sjunges som: Ack! Herre straffa icke mig etc. Tryckt Lund 1834 i Lundbergiska tryckeriet. Jfr Bondesons Visbok, nr 59 och 101.

Red. anm.

² bör vara »bröden burit» enligt anförda tryck.

Red. anm.

— — — — —
Allt folk till kyrkan skulle gå Att själf de under skåda, De se, hvar synderskan
hon står Och kan sig intet råda, Om hjälp hon tigger hvarje man, De bjuda till, men
ingen kan Dess fot från marken röra.

Den prästen rädde henne till Att allvar bättring göra, Bekänna synder, ty Gud
vill Den arme syndaren höra; Hon ropte då: »Jag, arma barn, Har själf mig snärt i
syndens garn, För tjänsten jag nu lönas».

»I människor, som på mig ser, Låt detta eder lära, Låt högfärd icke skämma er,
Föräldrar skall man ära, Fly högmod som en rot till allt Och gör nu allt hvad Gud
befallt, Blif af min ofärd vise».

— — — — — Hon knäppte då sin händer ihop Och sjönk
så neder i den grop, Som henne strax betäckte¹.

9. Visa om Adam och Eva.²

Rackeby.

Ack Her-ren Gud Fa-der i him-me-lens tron, Som all-ting har skapat, båd'
kvin-na och man Och allt, som på jor-den mån-de va-ra.

Först skapte han världen och gaf henne ljus, Sen skapte han fåglar och allahanda
djur, Sen skapte han människan allena.

Sen satte han Adam i lustegården kvar Och gaf honom välde öfver allt det som
där var, Men ej öfver trädet, som bar frukten.

»Ack Herre, huru länge skall jag ensammel gå? Slätt ingen uti världen jag har
att lita på, Mig tyckes det är tungt till att lefva.»

Och Gud han gaf Adam en sömn så söt, Sen tog han ett ben utaf hans sidoref
Och byggde däraf en kvinna.

När Adam uppvaknade ur sömnen, där han låg, En däjelig kvinna för honom
mände stå, Som allas vår moder mände vara.

Sen klappa' han Eva på rosenröda kind: »Kom, låter oss gånga åt lustegården in
De roser och de liljer att beskåda».

Och när som de kommo i lustegården in, Den listige ormen han klef sig upp i
gren Och äpplet till jorden nedfällde.

Och Eva tog äpplet och åt därutaf, Sen gaf hon det åt Adam, han gjorde likaså,
Där blefvo de varse, att de voro nakne.

¹ Det berättas ännu om en gammal knekt från Rackeby, som vid hemkomsten från
kriget i Tyskland 1813 sagt sig ha sett grafstenen, som rests öfver den olyckliga flickan.

² Med några olikheter upptagen under namn af »Paradisvisan» af Sv. Thomasson
i Visor från Bleking, se Svenska Landsmålen VII: 6.

Red. anm.

Och Gud kom till Adam i lustgården fram: »Du Adam, du Adam, du syndefulle man, Hvi är du nu blefven så naken?»

Och Adam han svarade med gråtande röst: »Den kvinnan, du gaf mig, som skulle bli min tröst, Hon gaf mig utaf äpplet till att äta».

Och Gud bannade ormen uti det första bann: »Du skall blifva hatad af kvinna och af man, På din buk skall du nära dig på jorden».

Och Gud bannade Eva uti det andra bann: »Din barn skall du föda med mycken sveda fram, Din kropp och ditt lif till stor skada».

Och Gud bannade Adam uti det tredje bann: »Din korn skall du skära med mycken möda fram, I svett skall du nära dig på jorden».

Och nu är visan ändad, och Adam han är död, Och Eva likaledes är sluppen utur nöd, Men vi äro syndare alle.

10. »Allting uti naturen förvandlas hvarje år».¹

Sunnersberg.

All-ting ut - i na - tu - ren För-vand-las hvar-je år. Vår korta tid är må - lad², En tid som allt för-går. All-ting på jor-den här För-vandling skyldig är, Men blott en li - ten var-ning För synden skickas ned.

En vän jag mig utletat, Ömt älskad utaf allt, Som hafver mig förskjutit Och gjort sitt hjärta kallt. När mig i tanken rinner Min svåra öfvergång, Mitt hjärta slår och brinner Af ängslans heta tvång.

Och om jag kunde finna De tankar så hos dig, Du skulle fått erfarit, Hvad kärlek det skall bli. Men nu är banden sliten, Och vännen han flytt bort, Sitt löfte har han brutit, Min glädje den blef kort.

Jag är en fattig flicka, Det får jag kännas vid, Ty sorg och ledsamheter, De fästa sig vid mig, Jag kan mig ej berömma, Se ej på mina fel, Men jag får vara nöjder Med min beskärda del.

Nu slutar jag min visa Och bjuder dig adjö, Jag får ej längre vara Din hulda fästemo. För dig så har jag älskat I lif och i död. För dig så vill jag våga Mitt hjärteblod så röd.

¹ Denna och följande två visor äro meddelade af Lina Lustig (se inledn.).

Företer vissa likheter med nr 150 i Bondesons Visbok. Jfr äfven anf. arb. nr 186, vers 5.

² uppmätt.

Red. anm.

11. »Ja, Mikaelidag, som nu faller in i år».

Sunnarsberg.

Ja, Mi - ka - e - li - dag, som nu fal - ler in i år, Så tänker jag att
 re - sa här - i - frå', Och in - gen haf - ver jag, som mig sör - jer då, Ej
 hel - ler jag fäl - ler en tår.

Och väntat hafver jag på dig, min lilla vän, Liksom solen uppå himmelen så klar,
 Och hvarje den gång jag på dina ögon ser, Så blifver jag så hjärteligen glad.

Du är min enda tröst, du har hvilat vid mitt bröst, Du har fångslat mitt hjärta
 så hårdt, Men öfverger du mig, se då gör du stor synd, Du är fallen i min tanke
 så svårt.

Och penningar och rikedom och silfver eller guld, Det har du ej att vänta utaf
 mig, Men ett uppriktigt hjärta du finna skall hos mig, Så länge jag har tanke och lif.

Visst vet fälle jag, du en rikare kan få, Men du ser dig då visserlig därom, För
 rikedom har bringat så mången uppå fall, Och fattigdom har blifvit deras lott.

Och penningar och rikedom jag aldrig älskat har, Ej heller jag det efter står,
 Men Herren ger mig kläder och mitt dageliga bröd, Se då lefver jag förnöjder ändå.

12. Herr Olle.¹

Sunnarsberg.

Herr Ol - le han sad - lar upp sin gån - ga - re grå Tre - fe - da - fal - le - rin, Sen
 ri - der han dit, där hans bröllop skul - le stå. Den du ha - de lofvat tro din.

Och när som han kommer till rosande lund, etc. Så träffa' han liten Kersti i
 samma den stund, etc.

Herr Olle han lutar öfver sadelknapp, Sin sölfgjorda knif i hans hjärta hon stack.

¹ Jfr härmed Wigström, anf. arb., 2, sid. 16.

Red. anm.

Herr Olle han rider hem till faderns gård, »Sen skall jag aldrig rida någon brudgumme än».

»Och hören I, min fader, I skaffen mig präst, Och hören I, min moder, I bädden upp min säng.»

»Och hören I, min syster, I skicken min fästemo bud.» »Hvad är det, som rinner ur bröstet på dig?»

»Min häst var för snapper, och jag var för sen, Jag stötte mitt bröst mot en liljammekvist.»

»Det var väl ingen liljammekvist, fast Er tyckes så, Det var väl liten Kersti med sölfgjorda knifven.»

När dager var dager och dager var ljus, Så ständar det lik uti konungens hus.

Den törste var herr Olle, den andra var hans mö, Den tredje var hans moder, som i sorgen låg död.

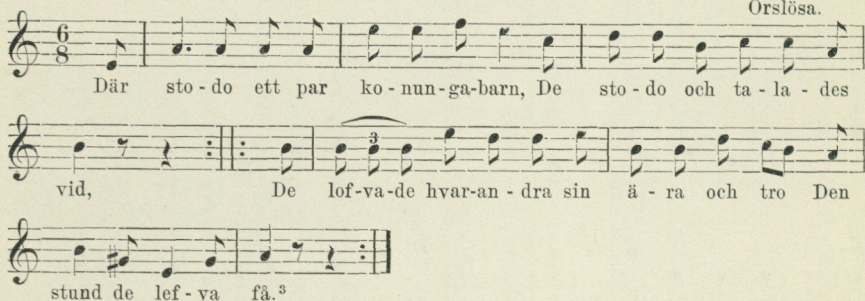
13. Källstorps pigor.

Örslösa.

14. »Där stodo ett par konungabarn».²

Örslösa.

¹ Fortsättningen af orden är mycket drastisk.

² Jfr Arwidsson, anf. arb., 2, nr 115; Geijer och Afzelius, anf. arb., 1, nr 19; Wigström, anf. arb., 1, nr 11 samt Sv. Landsmålen VII: 7, Carlheim-Gyllensköld nr 16.

Red. anm.

³ Meddelaren sjöng stundom melodien delvis i dur — i synnerhet i början af visan, innan »händelsens tragik» utvecklats sig.

Stod där en falsker människa Och lydde däruppå. »Er kärlek den skall jag åtskilja, Så sant jag lefva får.»

Prinsessan gångar för sin fader, »Kan jag inte få lof att åt sjöstranden gå, Ja, åt sjöstranden gå?»¹

»Min lof, min lof, den skall du få, Väck upp din yngsta broder Och bed honom med dig gå.»

Prinsessan gångar för sin moder, »Kan jag inte få lof att åt sjöstranden gå, Ja, åt sjöstranden gå?»

Prinsessan gångar till sjöstranden, Åt sjöstranden där gångar hon fram, Där fick hon se en fiskareman, Som fiskar så vackert i land.

»Ack hören I, min fiskareman, Som fiskar så vackert i land, I hafven väl sett någon konungason Gå här så vägen fram.»

»Och hela natten hafver jag fiskat, Men ingen fisk har jag fått, Jag fiska' där upp så vackert ett lik, Som låg på böljan blå.»

»Af siden var hans halsduk, af silke var hans väst, Af sammet var hans byxor, gullspända var hans skor.»

»Och hälsa nu mina föräldrar Och bed dem inte sörja för mig, För säg, att jag hvilar på böljorna blå Och har vännen i min famn.»

15. »När äpplet blir moget».

Råda.

När äpp-let blir mo-get, så är det så rödt, när äpplet blir moget, så

är det så rödt, När flic - kor - na fri - a, så är det så sött, när

Var. i takt. 1 och 3.

flic-kor-na fri-a, så är det så sött. etc.

16. »Det står ett träd».²

Råda.

Det står ett träd på min fa-ders gård, Det har så un-der-li-ga

¹ Texten är på flera ställen fördärfvad.

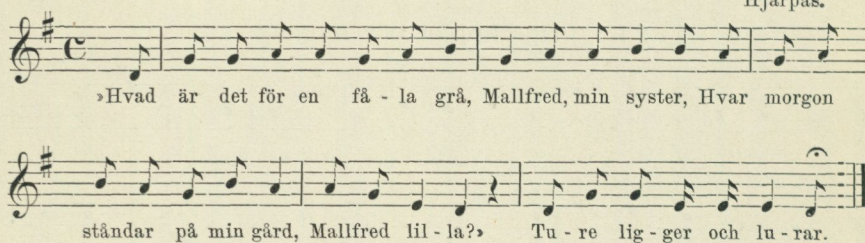
² Se Svenska Landsmålen XVI: 1, Steffen, R., Enstrofig nordisk folklyrik. S. 46 o. f. Red. anm.

gre - nar. Och när de an - dra lef - va två, Så lef - ver jag al -
 le - na. De rö - da ro - sor är så här - li - ga, Vackra
 flic - kor är så kär - li - ga, Och när man får den man vill ha, Så
 är det nö - je till att lef - va.

17. Ture och Mallfred.¹

Hjärpås.

»Hvad är det för en få - la grå, Mallfred, min syster, Hvar morgon
 står på min gård, Mallfred lil - la?» Tu - re lig - ger och lu - rar.

»Det är väl ingen fåla grå, Ture, min broder, Det är min faders hästar små, Ture lilla.» Ture ligger och lurar.

»Är det din faders hästar små, Med gyllne betsel och sadel på?»

»Hvad är det för en kappa blå, Hvar morgon hänger vid din dörr?»

»Det är väl ingen kappa blå, Det är min tärnas kjortlar små.»

»Är det din tärnas kjortlar små, Med gyllne spännen och hakar på?»

»Hvad är det för ett gyllne svärd, Hvar morgon hänger på din vägg?»

»Det är väl inget gyllne svärd, Det är solen, skiner i fönstret klart.»

»Är det solen, skiner i fönstret klart, Med guldgehång och fäste bak?»

»Hvad är det för ett par krigsmansskor, Hvar morgon står under ditt bord?»

¹ Variant af »Thore och hans syster». Se Arwidsson, anf. arb. 1, nr 55.

»Det är väl inte ett par skor, Det är min tärnas tofflor små.»
 »Är det din tärnas tofflor små, Med rundt för hälen, tvärt för tån?»
 »Hvad är det för ett lindeband, Hvar morgon hänger på din stång?»
 »Det är väl inget lindeband, Det är min tärnas strumpeband.»
 »Är det din tärnas strumpeband, Ett kvarter bredt, 12 alnar långt?»
 »Hvad är det för en ungersven?» »Det är min tärna, sofver än.»
 »Är det din tärna, sofver än, Med uppklippt hår och lagdt omkring?»

18. »En visa för Eder jag vill sjunga».

Hjälpås.

En vi - sa för E - der jag vill sjunga Med sor - ge - li - ga
 to - ner och ord, Men mest för den fal - ska - ste flic - ka, som
 fin - nes på den - na vår jord.

Jag tänkte just, att du skulle bli min maka Och så min utvalda vän, Utaf dig har jag väntat stor glädje, Men i stället så hafver jag stor sorg.

Inga rikedomar hafver jag ärfvat, Inga rikedomar hafver jag fått, Jag är födder utaf fattiga föräldrar, Tjäna andra har varit min lott.

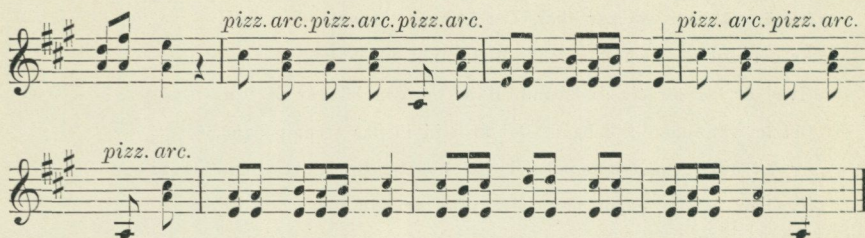
Men innan jag slutar att sjunga, Så beder jag så innerligt till Gud, Att han löner den falskaste flicka, Som gjorde, att vår vänskap tog slut.

19. »Stenbocken» eller »Strömkarlens polska».¹

Gillstad.

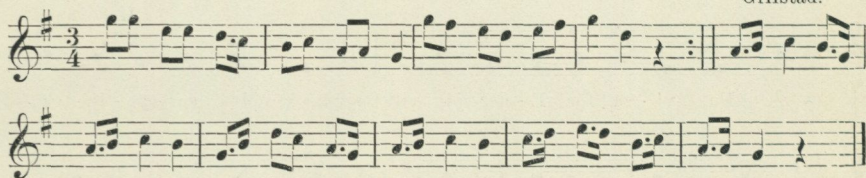
Stämning.

¹ Se om denna polska inledn. — Pizz. utföres med vänster hand. Ofta varierades så, att takten med pizz. utfördes tre gånger omedelbart efter hvarandra och därpå de tre sluttakterna. — Liksom de följande 3 är denna melodi meddelad af Andreas Ros.

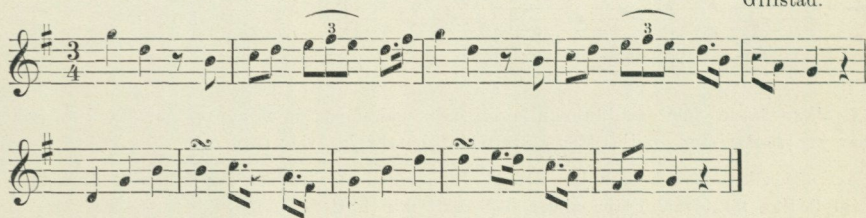
20. Polska.

Gillstad.

21. Polska.

Gillstad.

22. Polska.

Gillstad.

